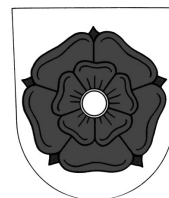

zprávy ze

samosprávy

1 / březen 2012

zpravodaj pro obce Božetice, Jistebnice a Nadějkov

Vážení čtenáři,

minulý měsíc rozeslala Správa úložišť radioaktivního odpadu do všech domácností pěkné barevné noviny.

Psalo se v nich o statisících pro obce, o neškodnosti geologického průzkumu, o tom, co si o spolupráci se SÚRAO myslí starostka Lodhéřova u Jindřichova Hradce a jak to ve Finsku mají komplikované s pitím alkoholu.

Na schůzce zástupců obecních samospráv a občanských sdružení jsme se rozhodli tyto „Zprávy ze Správy“ doplnit o to, co jejich autoři asi nepovažovali za důležité: názory starostů z naší lokality, základní údaje o hlubinném úložišti a informace o tom, jaké možnosti mají obce při rozhodování o umístění této kontroverzní stavby na svém území.

Naše noviny nejsou tak veliké a barevné, ale věříme, že vás přesto zaujmou.

*Olga Černá,
OS Zachovalý kraj*

Úložiště: co by obcím přineslo... ... a co by jim vzalo

Stavba úložiště by trvala asi 15 let, jeho provoz přes 20 let nebo i déle. Po tuto dobu by podle slibů SÚRAO přineslo úložiště obcím finanční kompenzace. Došlo by také k nárůstu pracovních míst, většinou pro stavební profese, a současně přílivu pracovních sil s kvalifikací, která není v místě obvyklá; například horníci. Podle zkušeností z Temelína a Dukovan však nárůst pracovních míst při stavbě jaderných zařízení v dlouhodobějším pohledu vede k nezaměstnanosti, protože v téže době dochází k útlumu jiných podnikatelských aktivit.

Úložiště dále znamená narušení vzhledu krajiny povrchovým areálem (asi 30 ha), haldami hlusiny (asi 1,6 mil. m³) nebo stavbou třídičky na její přepracování, zvýšený provoz na silnicích a železnici při stavbě úložiště a transportech radioaktivního odpadu. Studie SÚRAO uvádí jako negativní dopady stavby zvýšenou prašnost a hlučnost, zábory půdy a přeměnu krajiny na rušnou průmyslovou oblast.

Nelze pominout ani riziko úniků radioaktivity při transportu a ukládání jaderných odpadů, včetně rizika teroristického útoku. Z těchto důvodů lze očekávat kolísání ceny pozemků a zpochybnění vhodnosti krajiny pro turistiku a ekologické hospodaření, přetrvávající i po skončení provozu úložiště.

Radioaktivní odpad, nebezpečný po statisíce let, zůstane na místě už navždy.

z obsahu :

str. 2

**Jak to vidí
starostové**

str. 3

**Rozhovor
s právníkem**

str. 4

**Lokalita
Magdaléna**

Jak to vidí starostové...

Starostům všech tří obcí z naší lokality jsme položili dvě otázky:

1. Správa úložišť prosadila do zákona finanční příspěvky pro obce, které na svém území povolí geologický průzkum. Máte radost? Na co peníze použijete?

2. Se státními institucemi jednáte o úložišti radioaktivního už více než deset let, od loňského roku se účastníte také jednání Pracovní skupiny pro dialog o hlubinném úložišti. Jaké jsou Vaše zkušenosti?

Jaroslav Kofroň, starosta obce Božetice:

1. Naše obec o žádný příspěvek nestojí. Referendum jasně ukázalo postoj občanů. Došlo by ke znehodnocení pozemků, nemovitostí a i k ohrožení podzemních zdrojů vody, na kterých je značná část obyvatel závislá. Navíc uváděné částky jsou zavádějící, protože je v nich zahrnuto celé území obce, ale toho by se průzkum netýkal. Například u nás to představuje asi 10% území.

2. Jednání se státními institucemi bych shrnul do několika bodů:

- ▶ v tisku a letáčích jsou uváděny nepravdivé a zavádějící informace
- ▶ je snaha postavit občany proti starostovi a zastupitelstvu
- ▶ znevažování výsledků referenda, které je pro obce závazné
- ▶ porušování principů spolupráce v pracovní skupině
- ▶ vystupování v pozici nadřazenosti a síly
- ▶ nerovné jednání a zatajování informací
- ▶ samostatné jednání SÚRAO bez vědomí pracovní skupiny
- ▶ ohrožování fungování pracovní skupiny pro přehlížení zájmů obcí a jejich obyvatel
- ▶ veškerá jednání se mi zatím zdají jednostranná a myslím, že jsme pouze zneužíváni k vylepšení obrazu SÚRAO a státu před veřejností.

Mám z toho všeho špatný pocit.

Zdeněk Černý, starosta obce Nadějkov:

1.-2. Nemám radost a tento příspěvek nazývám úplatkem. Jeho cílem je obce a jejich zastupitele morálně narušit a získat souhlas s průzkumnými geologickými pracemi, čili s prvním krokem, který vede k úložišti. Avšak referenda, jako nejvyšší samosprávné právní akty, obce v naší lokalitě zavázala podnikat vše pro to, aby zde úložiště nebylo. Povolení průzkumů a shrábnutí úplatku by tedy bylo nejen nemorální, ale i protizákonné, a my souhlas s průzkumem nepodepíšeme.

Vladimír Mašek, starosta obce Jistebnice:

1. Správa úložišť radioaktivních odpadů po deseti letech vyjednávání změnila taktiku a způsob jednání tím, že navrhla pro obce za geologický průzkum finanční kompenzace. Mohou tyto peníze dostatečným způsobem nahradit majetkovou a psychickou újmu občanům v postižených částech Jistebnice, tj. zejména v Božejovicích, ve Svoříži a v dalších místech? Nezaslouží si obce a občané vyplatit tyto finanční prostředky jenom za dosavadní necitlivý, přímo hrubý a neustálý tlak ze strany státních orgánů, a to pouze v případě, že by se žádný geologický průzkum neprováděl a úložiště radioaktivních odpadů by se nestavělo? Doposud nikdo ze státní správy nebyl schopen vysvětlit a zřejmě se s tím odpovědně nikdo nezabýval, proč je nutné hlubinné ukládání radioaktivních odpadů. Proč se nebere v úvahu budoucí vědeckotechnický rozvoj?

2. Domnívám se, že SÚRAO svými novými aktivitami se snaží napadnout prvky přímé demokracie – tj. referenda a současně vyvolat rozpory mezi občany, kterým je podsouváno, že jejich názory může změnit svým rozhodnutím zastupitelstvo. Jedná se o velmi nepravdivou a zavádějící informaci. Bohužel byla prezentována v novinách SÚRAA.

Právník: po průzkumech má obec malou šanci se úložišti bránit

Co říkají o postupu při vyhledávání místa pro úložiště zákony?

Na otázky odpovídá Mgr. Pavel Doucha, právník, člen Pracovní skupiny pro dialog o hlubinném úložišti:

Jestliže obce dnes budou souhlasit s průzkumem, co to pro ně znamená? Kdy budou mít další možnost ovlivnit, zda jejich lokalita bude nebo nebude pro úložiště vybrána?

Příprava a stavba úložiště bude probíhat ještě desítky let. Během té doby se mohou několikrát zásadním způsobem měnit zákony, podle kterých se při přípravě postupuje. Pokud bychom ale vycházeli z legislativy platné v současné době, lze na položenou otázku odpovědět tak, že další možnost, kdy budou obce moci zásadněji ovlivnit přípravu úložiště, nastane až někdy v roce 2025, kdy se podle plánů začne připravovat stavba ve vybrané lokalitě. Mezitím SURAO zúží výběr lokalit na dvě (v rozhodnutí o chráněném území pro zvláštní zásah do zemské kůry) a z nich vybere jednu definitivní. V žádném ze zásadních řízení, které se kolem toho povedou, nemají obce postavení účastníka správního řízení, tak jako je tomu teď v řízení o průzkumu.

Správa úložišť obcím nabízí smlouvu o tom, že souhlas s průzkumem není souhlasem s úložištěm. Jaké jsou záruky, že se tato smlouva po zahájení průzkumu nestane cárem papíru?

Smlouva skutečně není souhlasem obce s umístěním úložiště. Ten nahradit nemůže. Pokud však v dané obci průzkumy už proběhnou, je pravděpodobnost, že se v ní postaví úložiště, mnohem vyšší. A co je nejdůležitější - jak jsem uvedl v předchozí odpovědi, obec bude mít jen malou šanci umístění úložiště dále významněji ovlivnit.

Je výsledek místního referenda pro zastupitelstvo závazný?

Výsledek referenda je skutečně závazný, zavazuje i všechna další nově zvolená zastupitelstva a změnit ho může jen referendum jiné. Nerespektování výsledků referenda může podle zákona vést až k rozpuštění zastupitelstva a k předčasným obecním volbám. Pokud výsledky referenda dávají obci za úkol podniknout všechny kroky k zamezení výstavby úložiště, znamená to jednoznačně, že obec je povinna bránit i provedení průzkumů, které věcně s úložištěm souvisí. A v neposlední řadě - pokud by občané obce měli pocit, že jejich volení zástupci nerespektují výsledků referenda, dává jim zákon do rukou právní nástroje, jak dodržování výsledků referenda prosadit soudní cestou.

Výsledky místních referend v naší lokalitě

datum	obec	voličů	účast	souhlas s úložištěm	nesouhlas s úložištěm	neplatné
15.11.2003	Božetice	300	73,0 %	2,8 %	97,2%	0,0 %
15.11.2003	Nadějkov	584	67,5 %	2,8 %	95,7%	1,5 %
15.11.2003	Přeštěnice	221	76,4 %	0,6 %	99,4%	0,0 %
7.2.2004	Zhoř	217	69,1 %	0,0 %	99,3%	0,7 %
17.4.2004	Jistebnice	1 606	51,3 %	1,8 %	97,3%	2,9%

Magdaléna

Místo, které si u nás SÚRAO vybrala pro úložiště, během uplynulých deseti let přestěhovala asi o dvanáct kilometrů na jih a několikrát přejmenovala: původně byly u nás lokality dvě, Chyšky a Vlksice, poté jedna, s názvem Božejovice-Vlksice, dnes máme Magdalénu. Jaká je historie návrší, pod nímž by podle představ státních úředníků mohly být uskladněny sudy s radioaktivním odpadem?

Existují domněnky, že se v Jistebnici nalézala dvě hradiště - v místech, kde dnes stojí poutní kaple sv. Máří Magdalény a přímo ve městě na místě současného kostela. Obě místa jsou pro hradiště či tvrz vhodná - vyvýšená a zároveň chráněná proti útoku zvenčí, ale vzhledem k tomu, že nikdy nebyl proveden archeologický průzkum, nemůžeme jejich existenci potvrdit ani vyvrátit.

Na vršku nad městečkem nechal Petr z Rožmberka vystavět roku 1347 dřevěnou kapli sv. Máří Magdalény. V jejím sousedství je v 17. století doložena poustevna. Poustevničil tam jistebnický měšťan Matouš Dušek, který se vzdal světského života.

Koncem 15. století víme o zbožném odkazu rytíře Mikuláše z Kozího: ustanovil, že jeho černý „šamlat“ (plášť) se má přeshít na bohoslužebné roucho.

Roku 1860 Jan Nepomuk Nádherný nechal přestavět už značně zchátralou kapli sv. Máří Magdaleny a na hlavní oltář umístil obraz Marie kajícnice připisovaný Petru Brandlovi (dnes je umístěn v zadní části kostela sv. Michaela). Obraz do ní věnoval Václav Pešina z Čechorodu, pražský kanovník, přítel Nádherných, který inicioval novodobou přestavbu svatovítské katedrály. Místní obyvatelstvo přislíbilo, že se zapojí svou prací. Jan Nepomuk ovšem ještě před započítím stavby zemřel a v jeho díle pokračoval jeho syn Ludvík Karel. Stavět se začalo na jaře 1861 a na svátek sv. Michaela archanděla byla kaple vysvěcena.

*zdroj: Roman Cikhart,
Minulost města Jistebnice*

Víte, že...

... **pan Montgomery Burns** z kresleného seriálu Simpsonovi je asi nejznámějším majitelem atomové elektrárny. Radioaktivní odpad ze svého podniku za noci schovává do dutin stromů v parku městečka Springfield nebo vypouští do jezera, v němž díky němu žijí nové a zajímavé druhy živočichů - třeba rybka tříočka.

...**zpěvačka Madonna** tvrdí, že objevila levný a spolehlivý způsob, jak bezpečně zneškodnit jaderný odpad. Zázračnou substancí, která prý dokáže zneutralizovat radioaktivní záření, zneškodnit další životu nebezpečné látky a má také vynikající léčebné schopnosti, je podle zpěvačky svěcená voda. Nikoli ovšem obyčejná, běžně používaná v katolických svatostáncích, ale připravená podle tajných receptů známých jen kroužku zasvěcených vyznavačů kabaly.

... **Správa úložišť** nás už deset let přesvědčuje, že právo veta pro obce v zákonech České republiky být nemůže, protože by se prý „nepostavilo nikde nic“. Přitom ve Finsku, v němž se jako v jediné zemi na světě hlubinného úložiště radioaktivních odpadů již skutečně buduje, zastupitelstvo toto právo v zákoně zakotvené má - pokud by se stavbou nesouhlasilo, úložiště by na území obce nebylo.

Zprávy ze samosprávy

vydalo občanské sdružení Zachovalý kraj
ve spolupráci s obcemi Božetice, Jistebnice
a Nadějkov v březnu 2012.

Další informace o úložišti najdete na
www.zachovalykraj.cz, svoje připomínky
a dotazy můžete psát na e-mail
info@zachovalykraj.cz